

Inserati se sprejemajo in velja
zastopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
velikem trgu h. št. 9, II. nad-
stropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrta leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrta leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošilja
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na velikem tr-
gu št. 9, v II. nadstropji.

Izheja po trikrat na teden
sicer v torek, četrtek in so-

Zbor županov ljubljanske okolice.

Če kaka reč, ki jo človek vseje, sad
rodi, je tisti silno vesel, ki je sejal. Tako
se zdi danes nam, ki smo za „Novicami“ v
„Slovenca“ svetovali in osrčevali župane
kranjske dežele, naj bi po izgledu županov
nekterih drugih dežel tudi osnovali svoje
„županske shode“. Najprvo se je ta misel
prijela na Gorenjskem, kjer so župani svoje
shode že imeli; v okolici ljubljanske je bilo
to iz raznih vzrokov težje, a zgodilo se je
vendar po nevtrudljivem prizadevanju osno-
valnega odbora, na čegar čelu je stal župan
udmatski, gosp. M. Bavdek, da je, kakor
smo že v zadnjem listu omenili, zbralo se
28 županov ljubljanske okolice v čitalnični
dvorani k posvetovanju in osnovi „izvr-
ševalnega odbora“, — odbora namreč,
ki bo imel sklepe, pritožbe in želje shodov
podajati vladi in raznim gosposkam ter po-
tezati se za njihovo spolnenje. Dandanes je
moč le v združenju, kakor je predsed-
nik gosp. Bavdek, povdarjal prav resnično,
zato se je nadjati, da bodo izgled županov
ljublanske okolice posnemali tudi župani
drugih okrajev. Kakor je namreč zbor bil,
je mogel vsak Kranjec ponosen biti ná-nj;
to je prava narodna kri in trdna kranjska
kost, od takih shodov je tudi kaj koristnega
pričakovati, ker taki možje ne bodo prazne
slame mlatili in otrobov vezali.

Da kaj tacega ne bodo, dokaz nam je
že prva seja, ker je bilo sprejetih cel koš
jako koristnih predlogov. Videlo se je skoro
vsakemu možaku na obrazu, da je nekaj
važnega seboj prinesel, in kakor so se vde-

leževali razgovora resnobno in preišljeno,
je moral vsak imeti spoštovanje pred njimi.
To niso več možički prejšnjih let, ki so kar
kimali, katerim je bilo vse prav, kar je kdo
ukazal; to so bili možaki, ponosni ná-se in
na svoje občine, zavedajoči se svojih pravic,
pa tudi svojih dolžnost. In da jih je toliko
prišlo, ima še več pomena.

Po tem splošnem vvodu pridemo do stvar-
nega poročila o shodu, pri katerem je bil na-
vzoč tudi deželni poslanec ljubljanske okolice,
g. dr. Karol vit. Bleiweis-Trsteniški.

Županov in nekaj zastopnikov je bilo
prišlo 28; imen ne bomo navajali, ker smo
prepričani, da tisti, ki niso prišli, so bili
zadržani, a da jim bo gotovo žal za lepi
shod, ter da drugi se mu ne bodo odtego-
vali, ako ne bodo posebno zadržani.

Kmalu po deveti uri se je zborovanje
pričelo. Prva je bila na vrsti volitev „izvr-
ševalnega odbora“ in voljeni so bili: za pred-
sednika gosp. Martin Bavdek, župan udmat-
ski, za namestnika novi vrhniški župan, za
odbornike pa gosposje: Janez Knez, župan
Spodnje Šiške, France Koščak, župan gro-
supeljski, Vinko Ogorelec, župan šmarijski
in Ad. Galle, župan Zgorenje Šiške. Za na-
mestnika voljena sta bila: A. Ločnikar, žu-
pan viški, in Mat. Remškar, župan na Bre-
zovici.

Opomniti je, da sta v prvo za predsed-
nika voljena gospoda Galle in Janez Knez
odložila to čast zavoljo drugih silnih opravkov.

Zapisnikarstvo je blagovoljno sprejel go-
spod Knez iz Šiške, za to naprosen.

Ko je bil voljen izvrševalni odbor, je
njegov načelnik in tudi predsednik zbor,

gosp. M. Bavdek, pozdravil zbrane s tem
nagovorom:

„Predragi mi tovarši gosposje županje!
Jako me veseli, ker Vas vidim tako množico
skup zbranih. Pozdravljam Vas danes tukaj
pri prvem županskem shodu, o čigar potreb-
nosti in koristi smo se že velikrat pogovar-
jali, kadar koli nas je bilo več županov
zbranih, in tudi po raznih časopisih se je
že večkrat o tem obravnavalo, ker gotovo
je, da bi skupščina županov marsikaj korist-
nega izvršiti mogla, česar posameznemu žu-
panu ni mogoče, ker le v združenju je moč.

Pa ne bom Vam na dalje popisaval po-
mena tega shoda, ker to Vam je že tako
znano iz povabil. Zatoraj bi le opomnil, da
z veseljem in srčnostjo pričnimo prvo delo,
saj nam je vsem na srcu, blagor, korist in
sreča naših občin, toraj ne dvomim nad do-
brim vspehom.

Preden pa začnemo svoje delovanje, spom-
nimo se še velike sreče in veselja, katero
nas bode zadelo to leto, — da bomo imeli
v svoji sredi Njegovo Veličanstvo, našega
presvitlega cesarja, kateri bode počastil našo
deželo s svojim visokim pohodom. Zatoraj
z navdušenostjo, kakor nam srce veli, za-
kličimo: Njegovemu Veličanstvu, našemu
čez vse ljubljenu vladarja, presvitlemu ce-
sarju Francu Jožefu trikratno „Slavo!“

(Konec prih.)

Sv. Oče in zedinjena Italija.*)

V nedeljo pred sv. dnevom zbrali so se
bili kardinali v vatikanski dvorani, „sala

*) Omenili smo že nekoliko vse to o svojem
času, a ker izv. dopis natančnije poroča ga pri-
občimo nespremenjenega. Vredn.

Listek.

„O starosti človeškega rodu“.

Spisal Ivan Šubic.

„Ljubljanski Zvon“ II. leto, 12. zvezek str. 750—754.

(Dalje)

Rad bi že popustil prvo točko; vendar
še jedno opazko k zadnjim besedam Šubico-
vim. Pravi namreč, da se da iz raznih
uzrokov sklepati, da od začetka Nilove na-
plavine niso bile tako mogočne, da ni vsa-
koletna povodenj napravila tako debele plasti,
kakor pozneje. Ako se postavimo na sta-
lišče Šubicovo, da je človek že tedaj stanoval
v Egiptu, ko je Nil še le začel razlivati
svojo grez po Nilovi dolini, ki je bila prej
peščena puščava, potem bi se že dalo skle-
pati, da od začetka Nilove naplavine niso
bile tako mogočne. Drugo vprašanje pa je,
je li res Nil začel še le tedaj ali še kasneje
nanašati naplavine po Nilovi dolini, ko je
človek nastopil v nji? Na to vprašanje od-

govarja nam Fraas, vendar ne v smislu
Šubicovem. Pravi namreč, ako geognost
zemlje Nilove doline nepristransko opazuje,
hitro spazi, da se nahajajo tukaj dvojne tla.
Jedne so prvotne zelo stare, ktere segajo
najbrže daleč v plioceno, druge pa so se-
kundarne to je take, za ktere je Nilova voda
tvarino na jednom kraju odtrgala in ktera
se na drugem poleže. Te druge sekundarne
tla so mlada, rodovitno, pravo Nilovo blato,
ki pač ne prihaja iz daljne daljave, marveč
prav od blizu, od starega Nilovega blata.
Sicer je reka tudi nad slapovi že kalna in
blatna; da bi se pa vse blato, kar se ga
poleže v Srednjem in Spodnjem Egiptu, pri-
valilo čez slapove, se pa res ne da misliti.
Po kratkem teku bi se leni, skozi poljane
med Assuanom in Sredozemskim morjem la-
zeči veletok očistil in noben cent Zgornje-
egiptovskega blata bi ne prišel do Kaire,
še manj pa ogromne mase, ki so v resnici
poviševale svet Spodnjega Egipta in ga še
povišujejo. Reka odtrga veliko več vsako
leto precej starega, več sežnjev debelega

Nilovega blata; ta se v vodi razstopi in
skali vso reko. Kadar je Nil majhen, se
vidijo 20 do 30 čevljev visoke stene starega
Nilovega sveta. Po njih vsebini soditi niso
mlade naplavljenе tla, marveč sila stare,
najbrže brakiške naplavine iz časov, ko še
ni bilo nobenega človeka na svetu. Na teh
strmih bregovih morali bi najprej opazovati
letne naplavine, ako je Nil le plasti nanesel;
pa ravno tukaj vidimo k večjem le 10—12
plastij različne debelosti. Nekatere so palec
debele, druge pa več čevljev in so bolj po-
dobne starim geologijskim skladom, ko na-
plavljenim ilovnatim tlam“. To so misli moža,
ki je kot strokovnjak z lastnimi očmi mar-
ljivo opazoval razmere Nilove doline. Iz
debelosti spodnjih plasti pa tudi lahko skle-
pamo, da so bile naplavine Nilove doline —
prvotne še mogočnejše, ko kasneje.

Naj zadostuje toliko o prvem preiska-
vanju! — Dovolj jasno menim, da sem po-
kazal, da se je ta poskus — preračunati
starost človeškega rodu — Hornerju in za
njim [g. Šubicu popolnoma ponesrečil; do-

del trono" imenovani, da bi častitali sv. Očetu Leonu, XIII. Dekan sv. zbora poudarjal je v svojem govoru zvestobo in udanost sv. zbora do sv. Očeta in ob enem izrazil sočutje, katero imajo kardinali v trpenji namestnika božjega. Dalje tožil je o slabem duhu časa — kako hoče družba sedanjih modrijanov in učenjakov vse, kar je božjega izbacniti iz družbe človeške itd. Poslednjič zagotavljal je, da hočejo moliti, da bi Bog blagovolil še mnogo let ohraniti sv. Očeta, odlikujočega se po razumu, kreposti, z gorečnostjo in previdnostjo, in da bi mu podelil moč v današnjih stiskah.

Sv. Oče govorili so jako pomenljive besede. V sledečih vrsticah hočemo častitim čitateljem podati obseg Njihovega govora. Zahvaljujem se vam za častitke vaše in celega kristjanstva o priliki spomina rojstva Gospoda našega; in jaz vroče želim, da bi se Cerkev konečno mogla veseliti, in pulchritudine pacis." Ne moremo tajiti, da je Bog v svoji najsvetejši volji in v tem letu pustil Cerkev še v hudih bojih in neprilikah. Tako zvana „napredna politika“ hoče nam odvzeti še to neodvisnost, kojo uživamo, tako, da slednjič pridemo v položaj, v katerem nam ne bo nemogoče izvrševati veliko nalogo našo. Žalibog se tudi v preteklem letu ni ustavilo preganjanje Neveste Kristusove. Nečem govoriti o vedno razstoči nesramnosti časnikarstva — ne kar ono piše zoper vse, kar nam je svetega — nam je naznaniti atentat na naše svete pravice. Še celo v naši lastni vatikanski palači nismo varni, nimamo prostosti, da bi izvrševali naše dolžnosti. — Da, tako dalje smo prišli, da še celo v naš slednji azil, v našo palačo vatikansko, zaletavajo se v svojem divjem sovraštvu in besnosti ljudje brez vesti in brez Boga in ne sramujejo se divjih svojih naklepov, pristni barbarski druhali, barbarskim vekom.

Ta barbarizem učinil je novo nejevoljo zoper nas, zaradi katere smo že 5 let prisiljeni živeti v teh zidovih brez vsega človeškega varstva. Ne mislimo družega, nego kako bi mogli v tacih okoliščinah izpolnjevati vzvi-

kazal sem, da je mnogih krajih nedostaten, večidel lahkomiseln in neznanstven. Preidimo zato k drugemu preiskavanju, ali kakor ga naš pisatelj imenuje k „še mnogo starejšemu sledu o starosti človeškega rodu“. Poskusimo s tem, znabiti najdemo pri drugem dokazu trdneja tla, mogoče da pisatelj tukaj podaja boljših prepričevalnejih dokazov in da s tem vsaj deloma popravi, kar je pri prvem preiskavanju zakrivil.

Pri drugem preiskavanju peljá nas g. Šubic v Severno Ameriko k največjemu in najslavnejšemu slapu cele zemlje, k slapu reke Niagare. Ta veletok teče iz Erijskega v Ontarijsko jezero. Proti svojemu izlivu v Ontarijsko jezero se njegova struga vedno bolj širi in ko že skoraj dve tretjini svojega teka prehodi, pada slednjič gromeče v globočino. Ravno ondi, preden sbobni reka v globočino leži otok (goats-island), ki kacic 300 metrov na dolgo, deli veletok in ob enem tudi slap v dva nejednaka dela. Večji slap, ki leži na desni strani proti Canadi, je širok 340 metrov in ker je podkvi podoben, imenuje ga tudi podkovni slap; manjši slap ali ameriški slap na desnem bregu širok je 195 metrov. (Dalje prih.)

šeno našo nalogo. Vendar pa so v zadnjem času, ko so vladarji jeli spoznavati, da je papeštvo mogočen steber v redu družinskem, prav zaradi tega ponovili svojo zvezo in mir z našim sedežem. To pa je dalo povod, da so časniki jeli zoper nas pisati, češ, da smo neprijatelji Italijanske zemlje; a zgodovina uči nas, da so papeži prav to zemljo posebno ljubili, kajti Bog jim je jo odločil za njihov sedež. Papeži rešili so, tako kaže povestnica, šestokrat Italijo pred navali barbarizma, oni bili so zaščitniki in pospeševalci véd in umetnost. — In prav te zemlje vlastni sinovi največi so neprijatelji naši in kar je neverjetno, mislijo, da je na srečo domovine, če se papeštvo ponižuje. Plakajočim srcem moramo izreči, da narod, kateri išče sreče svoje v ponižanji našem, ima pač malo upanja za prospeh in prosvet. V očigled tacim okoliščinam gotovo opravičeno pričakujemo neposrednje pomoči od previdnosti Božje. To pa tem bolj, če se oziramo na gorke molitve, ko je katoliški kristijani celega sveta te dni pošiljajo za nas k učlovečenemu Sinu Božjemu. Mi pa se tudi v največjih neprilikah in nevarnostih ne bomo zbali skrbeti za blagor in prospeh Cerkve naše.

To so besede sv. Očeta, Leona XIII, vrednega naslednika slavnemu predniku Leonu Velikemu. Iz njih se vidi, da so dobro poučeni o svetovnih razmerah in da se kljubu temu ne bojé, ampak da so za blagor sv. vere pripravljeni vse pretrpeti.

Surovost današnjih Italijanov pa se tudi lahko pozná iz dogodkov naših dni. Komaj je potihnilo po časnikih o zadnjem napadu na grofa Paara, avstrijskega poslanika, že nam poročajo iz Italije drug ne manj surov čin. Te dni je neki stavec iz revolverja trikrat ustrelil v okna palače avstrijskega poslanika! Če se tako ravna s poverjenikom mogočne države, kako naj bodo onda brez skrbi papež, kateri so brez vsega varstva!

Dalje čitamo v „Unitá Cattolica“ o velikanskih demonstracijah radi Oberdanka. „Unitá“ navodi list „Pro Patria“, ki piše: „Razpišimo subskripcijo za 100 karabinov, da oborožimo kompanijo „Oberdank“ — za maščevanje Italije in za odrešenje Julijskih Alp“. — Kaj hočete več?

Iz teh vrstic mislim, da se lahko spozná neprijetno stanje stolice rimske; ker je temu tako, gotovo je zelo času primerno in potrebno, da bi pobožni Slovenci v molitvah svojih spominjali se sv. Očeta.

Država in šola na Angleškem.

Boj za šolo na Angleškem traja že 12 let. Katoliki se tukaj poganjajo stanovito, vztrajno in požrtvovalno tako, da zaslužijo občudovanja in posnemanja. Ob kratkem hočemo to nekoliko načrtati in predstavljati zgodovinski razvoj tega kulturnega boja.

Do l. 1870 se vlada ni brigala za ljudske šole, postava ni silila otrok pošiljati v šolo. „Ljudstvo se mora samo odgojevati, iz ljudstva mora vzhajati moč, ki narod vzgojuje“, tako je govoril lord Brougham v parlamentu, ko je šlo temelj položiti ljudski vzgoji. Lord Brougham je tukaj govoril v imenu angleškega ljudstva, ki se brani, izročiti šolo državi, ker se mu nevarno vidi množiti izvrševalno moč državi; poglavitno naj bi tukaj storilo ljudstvo samo iz sebe, njegove moči naj se tukaj slože v krepko delovanje, država naj le to delavnost podpira. Rimska in angličanska cerkev ste sami

imeli šole v svoji oblasti, in vlada ni mislila na to, da bi ji bila v tem kaj motila, marveč je državno podporo dajala le pod temi pogoji, ako se v krščanskem nauku poučuje, in podporo so doplačevali, še ni bilo treba potrdila od državnega šolskega nadzornika, dosti je bilo, da je le katoliški prednik potrdil, da se v krščanskem nauku poučuje.

Tako je bilo pred l. 1870, ko se na enkrat prikažejo v javnosti statistične date, ki so razodele, da je na Angleškem poldrug milijon otrok, večidel delavških, katere nihče ne vzgaja. Nikomu ni prišlo na misel, da bi bil verskim šolam očital, da so vzgojo zanemarjale, marveč vsi so spoznali izvrstno njih delovanje. Pa njih moči so bile preslabe, da bi bile kos vsemu temu. Nekaj se mora zgoditi, v tem so bili vsi jednih misli, pa kaj? To vprašanje je razburilo vse prebivalstvo, poglavitno vprašanje je bilo versko. Sisteme brez vere, to je bilo vsem strankam jasno, ne bode sprejelo ljudstvo, in tudi starišem niso hoteli jemati pravice do vzgoje otrok v podedovani veri. Boj se je vnel poglavitno med radikalno, brezversko in versko stranko, zmagalo je posredovanje, ki se poganja za načelo, da se država nima pečati za pouk v veronauku. Parlament je tedaj l. 1870 postavil poglavitno načelo! Vsaka začetna šola, ki hoče imeti državne podpore, mora se voditi po naslednjih načelih: „otrok se ima sprejeti v šolo, a nima se prašati po tem, ali kam hodi v cerkev, ali se poučuje v veronauku. Verska zadeva mora priti na vrsto ali pred začetkom šolskih ur, ali na koncu šole.“

Postava razločuje tukaj dvoje vrst šol, namreč take verske šole, ki so bile osnovane že pred omenjenim sklepom parlamenta ali pa take, ki so se začele še le po tem sklepu in te bi imele biti popolno brezverske in namenjene za to, da sprejmo otroke, ki rastejo kakor divjaki brez kacega pouka. Razdelili so Angleško v več šolskih okrajev, in vsakemu so vvrstili nekaj občin. Vsako tretjo leto imajo davkoplačevalci po občinah, ako se pridružijo novi osnovi, izvoliti nov šolski svet; članovi njegovi nimajo plače, a skrbe za upravo šol, stavijo šolska poslopja; njih opravilo je dalje, da umeščajo, izpuščajo in plačujejo učitelje, da določijo učne pripomočke. Najvažnejše pravo šolskega sveta je v tem, da davke razpiše zaradi šolskih stroškov, ker šolski denar, ki ga otroci plačujejo, je komaj vreden tega imena. Postava za take šole se glasi: „Po šolah, katere vodi šolski svet, nima se poučevati v verskem katekizmu, tudi ne v cerkvenih postavah za kako posebno versko izpovedanje.“

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani 10. januarja.

Avstrijske dežele.

Državni zbor se začel, kakor uže povedano, o ponedeljek 15. t. m. Na dnevnem redu je: Osnova postave, predlago jo vlada, kar se tiče komanditnih društev na akcije in akcijske družbe; nasvet poslancev dr. Roser, Tausche in tovarišev, da se izda postava zastran stvari za živež; nasvet poslanca dr. Mengerja in tovarišev, zastran postave, ki zadeva skladišče blaga in razprodaje, potem o pridobitnem davku, ki ga imajo odrajtovati pohiševalni kramarji, nasvet poslancev: profesorja Exner, dr. Jaques in tovarišev, da se izvrše postave, s katero

se ima varovati: patent (pri iznajdbah), ogledni obrazci pri blagu (muster) in znaki (marke); nasvet poslanca Pacher in tovarišev, da se ima s postavo zaprečiti sleparstvu, ki se počenja s tem, da se mnogo obrtnijskih izdelkov prodaja ljudstvu pokvarjenih; vse to pride na vrsto v I. branji.

Vitezki križ. Franc Jožefovega reda je dobil državni poslanec g. Doblhamer, ki je v samostanu Reichersberg na Gorenjem Avstrijskem preglednik prihodkov (Rentmeister); predsednik samostanu je pripel proslavljenca križ na persi, ter v svojem govoru povdarjal odlično delavnost g. poslanca, ki je bil ud osrednje komisije pri vravnani zemljišnega davka, to odlikovanje naj ga spodbada v neutrujeno delovanje. Odlikovane se je ginljivo zahvalil za znamenje cesarske milosti, rekoč da to odlikovanje pomeni tudi, da milostljivi vladar priznajo krščansko državo, to odlikovanje velja isto tako konservativnem poslancem gornje-avstrijskim. Zaklicali so trikrat „slava“ presvitlemu cesarju in s cesarsko pesmijo končali ta del slavnosti. — Pri obedu je zdravico naredil naprej v. č. samostanski prednik presvitlemu cesarju; g. Doblhamer je prav prisrčno govoril, kako da vitezki križ pomeni krščansko misel; govorili so tudi c. k. okrajni glavar in predsednik c. k. okrajne sodnije v Ried. — Za temi je govoril še vrednik „Linz. Volksblatt.“ kot zastopnik konservativnega časopisja v dobro zasoljenem govoru. Castitke so došle po pismu in telegrafu; s posebno radostjo so bila sprejeta voščila v. v. č. č. nadškofov iz Dunaja in Solnograda, v. č. škofa v Lincu in v. č. korarstva v Lincu. — (Mislimo, da smemo vsi konservativci čestitati g. poslancu za odlikovanje, kajti to ni brez pomena v denašnjem času.)

Ministerstvo notranjih poslov je ukazalo, da ima vsak lekar ali ranocelnik, ki hoče imeti domačo lekarno, imeti za to pooblaščenje od politiške oblasti. Kdor ima hišno lekarno, nima prodajati ali dajati zdravil takim bolnikom, ki imajo v svojem rojstvenem kraju lekarno. — Ako hoče kakšen unanji zdravnik, ki je poklican v ta kraj, imeti zdravila iz take lekarne, jih mora dobiti. Mere, uteži mora imeti vsaka domača lekarna. Razen dobivalne knjige mora imeti vsak tak zdravnik, ki ima domačo lekarno, knjigo spomenico, kamor vpisuje imena bolnikov in zdravila, katera jim je dajal v navadni obliki. Zdravilom se vselej daje tudi dotični nakazni listek (recept) in pristavi se cena, kakor je ukazano lekarnam. Zdravila iz domače lekarne sme dajati le zdravnik, ranocelnik ali zato najet lekarničar (farmaceut). Posestnik domače lekarne je odgovoren za pravo porabo domače lekarne.

Vnanje države.

Herbert Gladstone, sin angleškega ministra; je pred nekaterimi dnevi govoril o prihodnji politiki Angleški napram Irski; ako ravna joč minister tudi tako misli, važne so take izjave. — Vladanje, tako govori, je na Irskem prav slabo, tako slabo, da nikjer tako v Evropi. Centralizacija ta je poguba za deželo. Kjer je treba kaj pomoči, vsak gleda na Irskem le na vlado; ljudstvo ni vzgojeno, niti navajeno, da bi si znalo in vedlo kaj pomagati ali samo kaj vladati, zato je treba osrednjo vlado na Irskem popolno predrugačiti. Najbi se vpeljalo načelo, na Škotskem navadno, da ljudstvo opravlja kar moč, samo svoje zadeve, kolikor se to daje združiti z vrhovno vlado kraljice in s

pravicami parlamenta. — Vendar se je že marsikaj zboljšalo v deželi, kar pa pripisuje spravedljivi upravi in preskušnemu irskemu ljudstvu. Postava o dolgeh na zakupnini, je bila prav blagonosna za deželo, in nje nasledek je, da se ljudstvo čezdalje bolj pomiruje. On misli, da je ljudstvo sedaj že pri koncu zemljiških nemirov.

Žalostno, a vendar resnično, da je Gambetta kazal se nejeverca, da je svetu stregel. Gambetta je imel krščanske stariše, dali so ga v seminar v Cahors v vzgojo, žalostni so bili, ko so ga tam odslovili zaradi nepokorščine. (Tedaj stara resnica, napuh začetek spačenosti.) Gambetti je mati umrla, ko je obiskala svojega zeta Lerisa, kateremu je Gambetta preskrbel mastno službo, Gambetta jo je rekel necerkveno pokopati, trdijo pa tudi, da ji ni privoščil cerkvene pomoči na smrtni postelji. Očetu to ni bilo nikakor po volji, vendar je privolil iz ljubezni do sina v necerkveni pogreb. Očetu so tudi zmirom prikrivali bolezen sina, za to ga ni bilo v Pariz, toliko bolj ga je iznenadilo naznanilo o smrti; kar se pa pripoveduje, kakor da bi bil rekel: Veliko sem izgubil, a Francosko še več, je golo hvalsanje. Ko pa s smrtjo vse preneha, in očetu ni več treba gledati na politiko svojega sina, pa odločno tirja, da bode njegov „Leon“ pokopan tam v Nici in sicer cerkveno, kjer je pokopana uže mati, katero so pripeljali iz Pariza, in kjer tudi hoče pokopan biti tudi sam. — To pravijo, da je bil pravi vzrok, zakaj da je bil pogreb še le 6. t. m., ker so upali pregovoriti očeta med tem časom. — Ako je to resnično, kakor beremo po časopisih, je povest o Gambetti in o njegovih stariših zelo poučljiva za stariše in otroke in za sedanjí čas sploh; cerkev se preganja iz ravno tistih vzrokov, iz katerih je Pilat Jezusa Judom izročil, ko so mu klicali: Ako izpustiš tega človeka, nisi več cesarjev prijatelj. — Gambetta je doma zatiral in preganjal redovnike, a potegoval se za katoliške misionarje iz Francoskega, ker je mislil, da to Francoski pridobiva veljavo po drugih delih sveta. A Bog gleda in čaka, vendar o svojem času se maščuje. — In kaj pa pomeni vsa čast, ki se skazuje Gambetti po njegovi smrti? Stvar se vzdiguje zoper svojega stvarnika, kristjan zoper cerkev Božjo na tem svetu, ter proslavlja človeške strasti, napuh, ošabnost, sovraštvo in maščevanje; obsojemo krvno maščevanje pri nekaterih ljudstvih, kaj pa so ti klici po „revanche“ drugega, kakor velikanska krvna osveta.

Žalna pesem, kakor jo poje sedaj Gambettova „Reforma“, označuje nam najbolj stranko, piše namreč: „Najprej Skobelev, včeraj Gambetta in danes Chanzy! L. 1883 se dobro začenja za Nemčijo. Francosko je raz sebe! Ali se je mar Bismark zvezal s smrtjo.“ Chanzy je bil namreč namenjen za maščevalno vojsko zoper Nemčijo, in baje orodje, s katerim se je Gambetta mislil znositi nad Nemci.

V Erzerum (Armenija v aziatski Turčiji) zasledili so dalječ razširjeno zaroto, ki je nameravala Armenijo strgati iz turških rok. Zaprli so več oseb, ki so povedale, da je agitacija bila živahna. Udje zarote so imeli skrivno prisego, najdlji so tudi spomenico, s katero so delovali za svoje namene. (Gorje kristjanom, krivim pa tudi nedolžnim, kedar jih bode Turek sodil.)

Chartum, 25. oktobra so egiptovski vo-

jaki 4000 mož, premagali krivega preroka blizo mesta Bara, Mahdi sam jo je popihal, ni sledu več od njega, in nevarnost je menda odstranjena. V Hartumu delajo kanal od bele do višnjeve reke, tako bode Hartum na vse strani obdan od vode.

Izvirni dopisi.

Iz Štajarskega, 8. jan. (k črticam o našem časopisju v št. 3.) bi rad v naslednjem nekoliko dostavil o časopisju na Slov. Štajarju. Izmed petero listov, ki tukaj izhajajo, moremo samo dva naša imenovati, namreč „Slov. Gospodarja“ in „Südsteirische Post“ v Mariboru, nasproti pa so nam „Marburger Zeitung“, Celjanka ali „Deutsche Wacht“ in „Kmetiski prijatelj“ v Celju v vsakem oziru nasprotni, da ne rečem sovražni.

„Slovenski Gospodar“ izhaja vsak četrtek zvečer na celi poli in ima navadno pol pole priloge; dvakrat v mescu ima gospodarsko in dvakrat cerkveno prilogo in velja celo leto 3 gld. Ozira se večji del le na slovenske Štajarce, toraj ima tudi med njimi največ svojih naročnikov. Jaz mislim, da se na Slovenskem Štajaru malo vesnic nahaja, kamor ne bi „Slov. Gospodar“ zahajal. Da bi štajarski Slovenci kakšno spremembo pri svojem listu želeli, kakor je v „Slovenčevem“ članku omenjeno, meni ni znano, in jaz tudi ne bi bil za nobeno spremembo*, zakaj naj bi se kako koli spremenil, bi se to težko zgodilo brez povišanja naročnine, in zavoljo tega bi veliko naročnikov odpalo, ker že 3 gld. mnogo posestnikov težko zmaga za časnik. Jaz tudi za to ne bi glasoval, da bi „Slov. Gospodar“ dvakrat na teden izhajal, ker kmetje in sploh delavci časnikov navadno ne berejo, nego v nedeljo. Obilno število naročnikov priča, da je po obliki in zapopadku „Slov. Gospodar“ ljudstvu priljubljen, napadi nanj iz nasprotnega tabora pa svedočijo, da je njegov vpliv uspešen.

Da bi nemškutarji nekoliko „Slov. Gosp.“ vpliv oslabili, ustanovili so lani v Celju „Kmetskega prijatelja“, ki si prizadevlje po obliki in tvarini „Slov. Gosp.“ posnemati, pa seveda v slabem, nemčurskem duhu. Koliko ta listič velja, zato se ni treba nikomu brigati, tudi naročevati si ga ni treba, ker ga njegovi botri vsakemu zastonj ponujajo, če ga le kdo hoče brati.

Nemška nam nasprotna lista sta „Celjanka“ in „Marburger Zeitung“; ta pač že v vsakem obziru tako hira, da nje tudi krepkejša hrana nekterih veliko-nemških profesorjev ne more več okrepiti. Hujša in nevarniša je Celjanka, zdaj „Deutsche Wacht“ vulgo Nachtwächterin imenovana. V njenih predalih se vse zbira in kopiči, kar si sploh kdo zoper Slovence zmisli more. Zoper ta dva lista pred vsem je posebna domoljubna družba ustanovila v Mariboru nemški list „Südsteirische Post“, ki mirno pa odločno zavrača njune napade na nas in marsikaj odkrije in objavi, kar nasprotni listi trdovratno zamlčijo. Ta list izhaja dvakrat v tednu, v torek in saboto zvečer in stane celo leto 6 gld. 60 kr. V dveh letih njenega obstanka si je „Südsteirische Post“ priborila trdna tla in tudi naj bolj zagriznjeni nasprotniki jo marljivo, čeravno skrivoma čitajo.

Razum teh listov še ima precej vpliva

* Ne zamerite; dotični dopis smo iz Štajarskega dobili. Več glav, več misel. Vreda.

▼ Spodnjem Štajarju v Gradcu izhajajoča „Tagespost“; žalibože da se tudi v narodnih krogih nahaja, zlasti v uradnih naših odvetnikov in beležnikov.

Sploh se vse preveč naši narodni krogi podpirajo in čitajo nemške liste, zraven pa zanemarjajo slovensko časništvo. Mi imamo že skoro za vsako stroko poseben časnik, in ko bi mi dovolj svoje časništvo podpirali, imeli bi gotovo tako dobre liste, kakor jih imajo naši sosedi. Nemški listi se le zavoljo tega nekterim boljši zdijo, ker so jih navajeni, slovenskim pa se še niso privadili. Tudi v tem oziru bi se morali bolj držati reka: Svoji k svojim.

Domače novice.

V Ljubljani 11 januarja.

(C. kr. dež. predsednik g. Winkler) se je odpeljal 9. t. m. na Dunaj.

(Stipendije za slovenske dijake.) Zdravnik dr. Wavrau je ustanovil dvoje stipendij po 80 gl. za gimnazialce in jeden po 320 gl. za slušatelje zdravilstva nadunajskem vseučilišču. Pravice do teh stipendij imajo najprej rojeni v Škocijanski fari na Dolenjskem, za temi oni iz Krškega okrajnega glavarstva in poslednjič sploh dijaki iz Kranjskega. Dijak v zdraviloslovji mora znati slovenski v pisnu in v besedi, in ko doseže doktorat, mora najmanj pet let ostati na Kranjskem, a ne v Ljubljani. Ministrstvo je ravno kar to vstanovo potrdilo, tedaj stopa s šolskim letom v veljavo.

(Odgovoren vrednik „Laiß. Zeitung“) bode odsihmal gospod pl. Radič, ker je g. Otton Bamberg vredništvu se odpovedal.

(Poštne hranilnice) so na Kranjskem naslednje pošte: Postojna, Stari trg pri Poljanah, Raka, Babna polje, Podbrezje, Škofjalo, Nemška Loka (Deutschau) gorenja, Domžale, Bistrica (Dernovo na Notranjskem), Bistrica v Bohinji, Smednik, Borovnicá, Gorenjavas, Hočevje, Krško, Sv. križ pri Litiji, Idrija, Javornik, St. Janžev dol (Johanesthal), Kokra, Kranj, Kropa, Ljubljana (mesto), Ljubljana (kolodvor), Logatec (gorenji), Lukovca, Dol (Lustthal), Mengeš, Moravče, Mozal (gorenji), Motnik, Krška vas (Munkendorf), Mokronog, Koprivnik, Mirna, Nova vas pri Rakeku, Tržič, Dolenja vas pri Ribnici, Osilnica, Prem, Račje, Radovljica, Radna p. Sevnici; Zagorje p. Savi, Zagurje, Zalog, Št. Jernej; Šmarja (Kranjsko), Sent-Peter (Kranjsko), Šent-Ruprecht pri Mokronogu, Šent-Vid nad Ljubljano, Semič, Senožče, Kamnik, Kamna gorica, Trojana, Bledo, Begunje, Vrem (Spodnji), Fužine (Weissenfels), Cerklje, Cirknica, Podvelbom (Coll), Medvode.

(Poštne hranilnice) bodo otvorili 12. t. m.

(Sebastijan Žepič.) Rojen 18. jan. 1829 v Gojzdu poleg Tržiča je v šolah v Ljubljani bil vedno med prvimi, dovršil maturo l. 1851 izvrstno, postal profesor klasičnih jezikov in slovenščine v Varaždinu l. 1855, kasneje na gimnaziji v Zagrebu, nekaj časa v Novomestu, poznej spet v Zagrebu, kjer je umrl 9. t. m. po kratki dvodnevni bolezni. Pisal je nekaj v gimn. letnike, nekaj posebej za latinske šole slovenske in hrvatske, sodeloval pri velikem rečniku akademije jugoslavenske itd. Bil je učen filolog, krotak profesor. Predlanskim je s prof. M. Valjavecem obiskal še svojo domačijo, bil tudi v Bohinju po nesrečni podrtiji cerkveni. Priporočen bodi prav živo v spomin vsem znancem in zlasti vsem dragim součencem. R. I. P!

Razne reči.

— Posojilnica v Postojni na Notranjskem je začela svoje delovanje 8. t. m. Povsod na Kranjskem se ljudem hudo godi, a toliko zemljišč pa ni nikjer na prodaj, kakor ravno na Notranjskem, človeka kar groza obide, ko bere o številnih prodajah po Bistriškem in Postojnskem sodniškem okraju.

— V Begunjah na Notranjskem se ravno kar snuje bralno društvo; kar se narodne zavesti tiče, so menda Notranjci prvi izmed Kranjcev.

— Naše pošte. Kako to, da se časopisi s starim napisom ter določnim nemškimi pristavkom v N. in z nepremenjenim stanovanjem že nad dva mesca pošiljajo se v Šmarjo „St. Marein“ mesto v Kočevje —? da sim zakasneni še le čez več dni dojdejo? Jeli temu kriva nevednost, lahkomišljenost ali zloba poštnih uradnikov? Kako da večkratne take pritožbe prezira poštno nadzorništvo? Naročnik.

— Iz Würzburg se poroča 3. t. m., da se je vsled deževja prekopicnila gora Steinberg, katero obteka reka Majn, 200' na dolgo, in posula cesto in železnico, poštni vlak je bil s tem zadržan za 7 ur, dokler ceste niso za silo odprli.

— Pokop Leona Gambette. Preteklo saboto 6. t. m. na sv. treh Kraljev dan je bil z veliko sijajnostjo pokopan Leon Gambetta. Republikanska vlada je storila, kar je vedla in znala, da je poveljevala mrtvaški sprevod. Pokopan je bil na državne stroške, vse oblasti in vojaki so bili pri pogrebu, ki se je vršil brez krščanskih obredov, tedaj pagansko brezverstvo je bilo s tem vradno odobreno. Radikalci so lahko zadovoljni: civilen pogreb na državne stroške kot narodna-mrtvaška slovesnost, to je več, kakor se sme pričakovati. Na mrtvaškem odru je ležal pokojnik v palači Bourbon, od tod se je pomikal sprevod na pokopališče ob 10. uri. Nebrojno je bilo ljudstva, ves uradni Pariz je bil na nogah. Bile so tudi deputacije iz Elzasa in iz Lorene, navzoča sta bila poslanca za Strassburg in Metz pri nemškem državnem zboru, gospoda Kable in Antoine. Njim na čelu je stopal g. Derouléd, ko so njegovi četi ploskali, je baje zaklical: Slava maščevanju, odgovorili so mu, kakor pripovedujejo: Naj živi mir! Misel na maščevanje so povdarjali tudi gojenci liceja „Louis le Grand“ nosili so venec, na trakovih je bilo zapisano: Gambetti, možu, maščevalcu.

Sprevod je prišel iz trga „ljudovlada“ imenovanega v predmestju, kjer prosto ljudstvo stanuje. Tukaj so bili druge vrste gledalci, po večem delavci in delavke. Videti je bilo le malo zastav, od 150 delavskih zbornic jih je bilo pri sprevodni navzočih le 4. Sicer so bile delavnice zaprte in nad 300.000 delavcev brez dela. Vrsta se je premikala po vseh cestah in je prišla proti 2. uri pred pokopališče „Pere Lahaize“. — Na pokopališču je govorilo 7 govornikov, prvi, predsednik zbornice Brisson, ki je navduševal poslušalce za tiste misli, katere je gojil Gambetta, za združenje ločenih dežel. Ob 3. uri je bilo konec govorjenja. — Pogrebi so se razšli molče, le ko so Alzačanje mimo korakali, klicali so jim slava, in odzdravili so: Slava ljudovladi. — Krsto so dejali v mestne rakeve, in te dni jo bodo prepeljali v Nico. V rakev so po-

ložili prst iz Lorene, v vreči, na kateri je bilo napisano: Lotharingia memor, violata non domita.

Red je bil povsod, in nesreč se ni zgodilo posebnih, nekaj ljudi je padlo iz dreves, kjer so viseli kakor tiči po vejah, deklico so povozili in ženo je sunil vojaški konj. Opemni gre še, da se je dvoje muzičnih godeb X okraja, preden ste šli k pogrebu k palači Bourbon, postalo pred palačo ruskega poslanca kneza, Orlova in tam zaigralo žalno potnico Chopinovo. — Mesto je bilo vse polno življenja, in tudi skoraj povsod prodajalnice odprte.

Eksekutivne dražbe.

12. jan. 1. eks. držb. pos. Jože Mavrič iz Merečire. Bistrica. 3. eks. držb. pos. Marija in Sebastian Prosen iz Kuteževega. Bistrica. 1. eks. držb. pos. Janez Kobi iz Kamnika 2305 gl. Vrhnika. 3. eks. držb. pos. Rok Mali iz Koroške Bele 200 gl. Kranj. 1. eks. držb. pos. Marko Bajuk iz Radovice 470 gl. 1. eks. držb. pos. Janez Kobi iz Kamnika 2305 gl. Vrhnika. 1. eks. držb. pos. Matej Zorman iz Žrjavka 1410 gl. Kranj. 3. eks. držb. pos. Jože Rojec iz Verbice. Bistrica. 3. eks. držb. pos. Gasper Fatur iz Knežaka. Bistrica. 2. eks. držb. pos. Janez Orel iz Vipave Vipave. 1. eks. držb. pos. France Kodela iz Budanj Vipava. 2. eks. držb. posestva razpis. 16. decembra 1882. Vipava. 2. eks. držb. Marija Zavrl iz Kamensko. Račje.

Umrli so:

4. jan. Marija Kozjek, 63 let, st. Petra cesta št. 46. 5. jan. Darina Kumer, 1 let, kolodvorske ulice št. 28. 7. jan. Marija Dimitz, 40 let, gosposke ulice št. 4, slabost. Pavel Hribar, 65 let na Gradu. Jera Bobek, 62 let st. florijske ulice št. 41.

V bolnišnici:

2. jan. Janez Pihler, 51 let, rak v grlu. Andrej Fojker, gostuč 50 let, tuberkuloza

Takoj daje v najem

prostorno hišo

s gospodarskimi poslopji, vrti in na okoli ležečimi njivami

v Šneberjah

blizu Ljubljane poleg ceste.

Plačilni pogoji in vse razmere so za gostilnično obrt in vsakovrstno kupčijo prav ugodni.

V prodaji so tudi furmanski vozovi, žitni predali in dobro ohranjena kočija s 4 sedeži po ceni.

Marija Dogan,

(1) posestnica v Ljubljani, na južnem kolodvoru.

Obče znane in izvrstne na Tržaški razstavi s srebrno svetinjo odlikovane

voščene sveče

iz čistega nepokvarjenega čebelnega voska (10) priporočata

P. in R. Seemann v Ljubljani.

Homeopatično apoteko,

od aleopatične popolnoma ločeno, je po Hahnemannu in Hagerju vravnal lekarničar Piccoli v Ljubljani na dunajski cesti, ki prvotne tinkture, kakor tudi raznotere preredčene naj natančneje pripravlja. Kuglice, ki jih on rabi, so iz mlečnega sladkorja, kakor jih zaukazujeta Hahnemann in Hager, ter jih rabijo tudi homeopatični zdravniki sploh. Naročila naj se pošiljajo pod naslovom „homeopatična apoteka g. Piccoli-a v Ljubljani“, ki jih bode točno in cenokrsbela. (8)